Εργαστηριακή Άσκηση 4 Διαμόρφωση ΑΜ, DSB

Σκοπός της τέταρτης σειράς ασκήσεων είναι η χρήση του MATLAB για επίλυση απλών προβλημάτων αναλογικής διαμόρφωσης. Προτού ξεκινήσετε την άσκηση θα πρέπει να μελετήσετε με προσοχή τις παραγράφους 1.2.5 και 2.2 του τεύχους των εργαστηριακών ασκήσεων του μαθήματος. Το MATLAB (www.mathworks.com) είναι ένα διαδραστικό εμπορικό πρόγραμμα (Windows, Linux, Unix) με το οποίο μπορείτε να κάνετε εύκολα αριθμητικές πράξεις με πίνακες. Στο Εργαστήριο Προσωπικών Υπολογιστών (ΕΠΥ) της Σχολής θα βρείτε εγκατεστημένη την έκδοση R2011b. Μπορείτε επίσης να έχετε πρόσβαση στο MATLAB μέσω της ιστοσελίδας https://cloudfront0.central.ntua.gr/sgd/hierarchy.jsp του Κέντρου Υπολογιστών (ΚΗΥ) του ΕΜΠ (αφού περάσετε έλεγχο ταυτότητας με το όνομα χρήστη και συνθηματικό που σας έχει δοθεί από το ΚΗΥ). Εκεί είναι εγκατεστημένη η έκδοση R2011b όμως το περιβάλλον είναι Linux. Η πρόσβαση μέσω του ΚΗΥ θα σας είναι γρήσιμη για να προετοιμαστείτε από το σπίτι.

Για να εισέλθετε στο σταθμό εργασίας του ΕΠΥ, χρησιμοποιείστε το προαναφερθέν όνομα χρήστη και συνθηματικό για πρόσβαση στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Ιδρύματος. Μετά από επιτυχή ταυτοποίησή σας από τον εξυπηρετητή LDAP, χρησιμοποιείστε στο παράθυρο που θα εμφανισθεί το όνομα χρήστη labuser και κωδικό πρόσβασης labuser ώστε να αποκτήσετε πρόσβαση στον τοπικό υπολογιστή. Εάν στην οθόνη δεν εμφανίζεται σχετικό παράθυρο διαλόγου για την εισαγωγή στο σύστημα, πιέστε ταυτόχρονα τα πλήκτρα Alt+Ctrl+Del. Στις συγκεκριμένες ασκήσεις, το λειτουργικό σύστημα που θα χρησιμοποιηθεί είναι τα Windows XP^1 .

Μέρος 1: Πύκνωση και αραίωση

Πολλές φορές αντιμετωπίζουμε στην πράξη το πρόβλημα της αλλαγής του ρυθμού δειγματοληψίας ενός ψηφιακού σήματος. Το κύριο ερώτημα είναι το πώς μπορούμε να το επιτύχουμε χωρίς να πρέπει να ανασκευάσουμε το σήμα και να το δειγματοληπτήσουμε εκ νέου. Οι δύο βασικές λειτουργίες για το σκοπό αυτό είναι η αποδεκάτιση (decimation) και η επέκταση (expansion). Με την αποδεκάτιση (αραίωση) μειώνουμε τη συχνότητα δειγματοληψίας κατά ένα παράγονται M έτσι ώστε $fs_{\text{new}} = fs_{old}/M$. Με την επέκταση (πύκνωση) αυξάνουμε τη συχνότητα δειγματοληψίας κατά ένα παράγονται L έτσι ώστε $fs_{\text{new}} = fs_{old} \times L$. Προφανώς μπορούμε να συνδυάσουμε τις δύο λειτουργίες και να λάβουμε οποιοδήποτε ρητό παράγοντα $fs_{\text{new}} = fs_{old} \times L/M$.

Στο πεδίο του χρόνου οι δύο λειτουργίες περιγράφονται πολύ εύκολα, όμως η ανάλυση στο πεδίο συχνοτήτων δίνει την πιο χρήσιμη πληροφόρηση. Χρησιμοποιούμε τον ακόλουθο συμβολισμό για την αποδεκάτιση

$$x_{(\downarrow M)}[n] = x[Mn]$$
, η ακέραιος

Έτσι για M=3, έχουμε $x_{(\downarrow 3)}[0]$ =x[0], $x_{(\downarrow 3)}[1]$ =x[3], $x_{(\downarrow 3)}[2]$ =x[6], κοκ. Ο αντίστοιχος συμβολισμός για την επέκταση είναι

$$x_{(\uparrow L)}[n] = egin{cases} x[n/L], & \text{εάν } n/L \text{ ακέραιος} \\ 0, & \text{αλλιώς} \end{cases}$$

¹ Σημείωση: Επειδή οι προκαθορισμένες γραμματοσειρές στην έκδοση R2011b έχουν πολύ μικρό μέγεθος και δεν είναι ιδιαίτερα ευανάγνωστες, μπορείτε να τις τροποποιήσετε ακολουθώντας τη διαδρομή Files →Preferences →Fonts. Για το Desktop code font επιλέξτε μέγεθος 10. Για το Desktop text font ακυρώστε την προεπιλογή Use system font και επιλέξτε γραμματοσειρά της αρεσκείας σας, π.χ., Ariel, Tahoma, με μέγεθος 10.
Ασκηση 4

Έτσι για L=3, έχουμε $x_{(\uparrow 3)}[0]$ =x[0], $x_{(\uparrow 3)}[1]$ =0, $x_{(\uparrow 3)}[2]$ =0, $x_{(\uparrow 3)}[3]$ =x[1], $x_{(\uparrow 3)}[4]$ =0, $x_{(\uparrow 3)}[5]$ =0, $x_{(\uparrow 3)}[6]$ =x[2], κοκ. Η ιδιότητα της αντιμετάθεσης δεν ισχύει. Εν γένει $\{x_{(\downarrow M)}\}_{(\uparrow L)} \neq \{x_{(\uparrow L)}\}_{(\downarrow M)}$

εκτός και εάν τα M και L είναι αμοιβαία πρώτοι (co-prime), δηλαδή, δεν έχουν κοινό διαιρέτη, όποτε ισχύει η ισότητα

 $\{\{x_{(\downarrow M)}\}_{(\uparrow L)}=\{x_{(\uparrow L)}\}_{(\downarrow M)}$ εάν M και L αμοιβαία πρώτοι

Ο DTFT του αποδεκατισμένου σήματος μπορεί να υπολογισθεί από την ισότητα

$$x_{(\downarrow_M)}[n] = x[nM] = x[nM]c_M[nM]$$

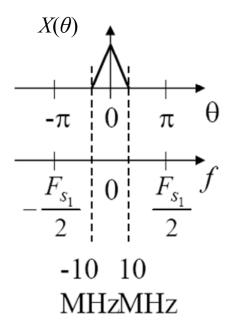
όπου $c_M[n]$ είναι η συνάρτηση χτένι

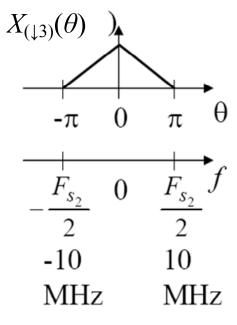
$$c_{M}[M] = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta[n - kM] = \delta[n \mod M]$$

Μετά από υπολογισμό του DTFT του ως άνω γινομένου προκύπτει

$$X_{(\downarrow M)}(\theta) = \frac{1}{M} \sum_{m=0}^{M-1} X\left(\frac{\theta - 2\pi m}{M}\right)$$

δηλαδή, ο DTFT της αποδεκάτισης ενός σήματος είναι η επανάληψη αντιγράφων υπό κλίμακα του DTFT του αρχικού σήματος. Το φασματικό περιεχόμενο του σήματος επεκτείνεται κατά M, $X(\theta/M)$, και προστίθενται αντίγραφα του εκτεταμένου φάσματος κάθε 2π . Το αποδεκατισμένο σήμα δεν θα εμφανίσει επικάλυψη, εάν $X(\theta)=0$ για $|\theta|>\pi/M$. Τέτοιου είδους σήματα αποκαλούνται Μ-ζωνικά (M^{th} band). Μετά την αποδεκάτιση το φάσμα καταλαμβάνει όλη την περιοχή $[-\pi,\pi]$. Πρέπει να σημειωθεί ότι παρότι η αποδεκάτιση αλλάζει την ψηφιακή συχνότητα $\theta=2\pi$ f/fs, η αντίστοιχη φυσική συχνότητα f του σήματος δεν αλλάζει, όπως χαρακτηριστικά φαίνεται στο επόμενο σχήμα.

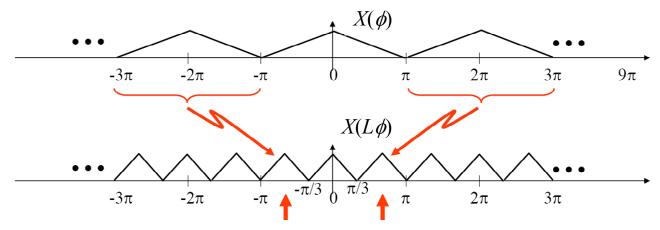

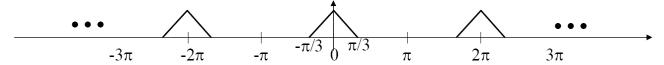
Για να μην υπάρξει επικάλυψη μετά την αποδεκάτιση, το σήμα, εάν δεν είναι, θα πρέπει να γίνει Μ-ζωνικό. Αυτό μπορεί να γίνει με τη βοήθεια ενός Μ-ζωνικού (Mth band) βαθυπερατού φίλτρου με συχνότητα αποκοπής π/M. Το Μ-ζωνικό βαθυπερατό φίλτρο είναι το διακριτό ισοδύναμο του φίλτρου αντι-επικάλυψης (anti-aliasing) στη δειγματοληψία αναλογικών σημάτων.

Άσκηση 4

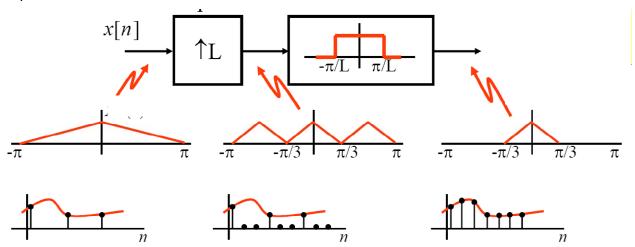
Ο DTFT του επεκταμένου σήματος εύκολα υπολογίζεται ότι είναι $X_{(\uparrow L)}(\theta) = X(L\theta)$ δηλαδή, το φασματικό περιεχόμενο συρρικνώνεται, όπως φαίνεται στο επόμενο σχήμα για την περίπτωση L=3.

Όμως το ζητούμενο είναι η αύξηση της συχνότητας δειγματοληψίας, που για το σήμα του προηγούμενου σχήματος, θα έδινε το ακόλουθο φάσμα:

Επομένως, για να προκύψει σήμα με πολλαπλάσια συχνότητα δειγματοληψίας θα πρέπει να αφαιρεθεί το πλεονάζον φασματικό περιεχόμενο με τη βοήθεια ενός Μ-ζωνικού (Mth band) βαθυπερατού φίλτρου με συχνότητα αποκοπής π/L. Μετά την επέκταση, το Μ-ζωνικό βαθυπερατό φίλτρο αφαιρεί τις περιττές φασματικές συνιστώσες και είναι τώρα ένα φίλτρο αντι-εικόνας (anti-image)². Ουσιαστικά, το φίλτρο αντι-εικόνας μετατρέπει τα επιπρόσθετα μηδενικά σε δείγματα εκ παρεμβολής, όπως φαίνεται στο επόμενο σχήμα. Δείτε επίσης το Σχήμα 1.7 του φυλλαδίου εργαστηριακών ασκήσεων.

Το MATLAB διαθέτει σειρά σχετικών με τις παραπάνω λειτουργίες συναρτήσεων. Η συνάρτηση downsample του MATLAB εκτελεί τη λειτουργία της αποδεκάτισης, δηλαδή, μειώνει το ρυθμό δειγματοληψίας διατηρώντας ένα κάθε η δείγματα. Με τη συνάρτηση decimate γίνεται συνδυασμένα η λειτουργία του φιλτραρίσματος και της αποδεκάτισης. Η συνάρτηση upsample του MATLAB εκτελεί τη λειτουργία της επέκτασης, δηλαδή, αυξάνει το ρυθμό δειγματοληψίας παρεμβάλλοντας n-1 μηδενικά μεταξύ διαδοχικών δειγμάτων. Με τη συνάρτηση interp γίνεται συνδυασμένα η λειτουργία της επέκτασης και του βαθυπερατού φιλτραρίσματος (παρεμβολή τιμών). Τέ-

-

 $^{^2}$ Πρβλ. Αντι-επικάλυψης (anti-aliasisng) στην περίπτωση αποδεκάτισης. Άσκηση 4

λος, η συνάρτηση resample αλλάζει το ρυθμό δειγματοληψίας κατά ένα κλασματικό αριθμό. Συμβουλευτείτε την τεκμηρίωση του MATLAB για τον ακριβή τρόπο σύνταξης των συναρτήσεων πληκτρολογώντας doc 'function name' στο παράθυρο εντολών, όπου 'function_name' το όνομα της συνάρτησης.

Εξάσκηση

Δοκιμάστε στο παράθυρο εντολών τα ακόλουθα προκειμένου να εμπεδώσετε τη χρήση των παραπάνω συναρτήσεων για αποδεκάτιση σημάτων.

Προσθέστε κώδικα για να απεικονίστε σε ένα σχήμα ως μίσχους τα πρώτα 240 δείγματα του σήματος χ και τα πρώτα 60 δείγματα του αποδεκατισμένου σήματος χ σε κλίμακα από -1.2 έως 1.2. Σε χωριστό σχήμα σχεδιάστε το μέτρο του φάσματος του αποδεκατισμένου σήματος χ. Στη συνέχεια προσθέστε κώδικα ώστε να παράγεται το σήμα χ με τη βοήθεια της decimate και σχεδιάστε τα αντίστοιχα με τα προηγούμενα διαγράμματα. Παρατηρείστε με προσοχή τα διαγράμματα που παρήχθησαν τόσο στο πεδίο του χρόνου όσο και στο πεδίο της συχνότητας.

Ερώτηση 1: Εξηγείστε τις διαφορές που βλέπετε στα διαγράμματα του σήματος που προκύπτει από την αποδεκτάτιση με χρήση της downsample και της decimate αντίστοιχα. Γράψτε την απάντησή σας σε ένα αρχείο κειμένου lab4_nnnnn.txt, όπου nnnnn τα πέντε τελευταία νούμερα του αριθμού μητρώου σας, χρησιμοποιώντας το Notepad από το μενού των Windows (Start \rightarrow Programs \rightarrow Accessories \rightarrow Notepad) και αποθηκεύστε το στον φάκελο My Documents. Θα υποβάλετε το αρχείο αυτό ηλεκτρονικά στο τέλος, αφού απαντήσετε και τις επόμενες ερωτήσεις, οπότε μπορείτε να τα αφήσετε ανοικτό.

Προσθέστε κώδικα ώστε τώρα να κάνετε επέκταση του σήματος × κατά ένα παράγοντα 4 με τη βοήθεια της upsample. Απεικονίστε σε ένα σχήμα ως μίσχους τα πρώτα 60 δείγματα του σήματος × και τα πρώτα 240 δείγματα του παρεμβαλλομένου σήματος y σε κλίμακα από -1.2 έως 1.2. Σε χωριστό σχήμα σχεδιάστε το μέτρο του φάσματος του παρεμβαλλομένου σήματος y. Επαναλάβατε με την συνάρτηση interp αντί της upsample. Παρατηρείστε με προσοχή τα διαγράμματα που παρήχθησαν τόσο στο πεδίο του χρόνου όσο και στο πεδίο της συχνότητας.

Ερώτηση 2: Εξηγείστε τις διαφορές που βλέπετε στα διαγράμματα του σήματος που προκύπτει από την παρεμβολή με χρήση της upsample και της interp αντίστοιχα. Γράψτε την απάντησή σας στο αρχείο κειμένου lab4 nnnn.txt.

Τέλος, προσθέστε κώδικα ώστε τώρα να κάνετε πρώτα αραίωση του σήματος × κατά ένα παράγοντα 2/3 και μετά πύκνωσή του κατά ένα παράγοντα 3/2 με τη βοήθεια της resample. Απεικονίστε όπως πριν σε ένα σχήμα ως μίσχους τα πρώτα 60 δείγματα του σήματος × και τα τα πρώτα 40 (για την περίπτωση 2/3) και 90 (για την περίπτωση 3/2) δείγματα του παρεμβαλλομένου σήματος γ σε κλίμακα από -1.2 έως 1.2. Σε χωριστό σχήμα σχεδιάστε το μέτρο του φάσματος του παρεμβαλλομένου σήματος γ και για τις δύο περιπτώσεις.

Υποβάλατε την εργασία σας

Αποθηκεύσατε την τελευταία εκδοχή του κώδικά σας ως αρχείο M-file στο φάκελο εργασίας σας (My Documents\MATLAB). Χρησιμοποιήστε για το αρχείο το όνομα lab4_1_nnnnn.m, όπου nnnnn τα πέντε τελευταία νούμερα του αριθμού μητρώου σας και υποβάλετε την εργασία σας για βαθμολόγηση ως εξής:

Ασκηση 4

- 1. Επιλέξτε από την ιστοθέση του μαθήματος την Εργαστηριακή Άσκηση 4 στην ενότητα "Υποβολή αναφορών".
- 2. Στη σελίδα που θα εμφανισθεί κάντε κλικ στο κουμπί "Browse".
- 3. Αναζητήστε το αρχείο σας στο φάκελο εργασίας (My Documents\MATLAB) και επιλέξτε το.
- 4. Κάντε κλικ στο κουμπί "Αποστολή του αρχείου" για να ανεβάσετε την εργασία σας στον εξυπρετητή.
- 5. Εάν θέλετε να κάνετε κάποια διόρθωση, ακολουθήστε την ίδια διαδικασία ανεβάσματος.
- 6. Μην οριστικοποιήσετε την υποβολή γιατί μετά δε θα μπορέσετε να υποβάλετε την απάντηση του επόμενου μέρους της άσκησης.

Μέρος 2: Εφαρμογή

Αντιγράψτε τον κώδικα του παραδείγματος 1.3 της παραγράφου 1.5 από το εργαστηριακό τεύχος σε ένα καινούριο αρχείο M-file και αποθηκεύστε το στο φάκελο εργασίας σας (My Documents\MATLAB).

Στο παράδειγμα αυτό γίνεται ζωνοπερατό φιλτράρισμα ενός θορυβώδους ημιτονικού σήματος και εμφανίζονται τα σχετικά αποτελέσματα τόσο σε πλέγμα Nyquist (συχνότητα δειγματοληψίας Fs) όσο και σε πυκνό πλέγμα με συχνότητα δειγματοληψίας nsamp*Fs. Παρεμπιπτόντως επιδεικνύεται και η μεταβολή στην πυκνότητα φάσματος ισχύος του θορύβου που προκύπτει λόγω της υποδειγμάτισης.

Ως εφαρμογή των προηγουμένων, θα τροποποιήσετε τον κώδικα του παραδείγματος, ώστε η λειτουργία της αραίωσης να γίνει με τη βοήθεια της συνάρτησης downsample. Για συντόμευση του χρόνου υπολογισμών να τεθεί order=256 αντί order=256*nsamp. Επιβεβαιώστε την ορθή λειτουργία του τροποποιημένου κώδικα συγκρίνοντας τα αποτελέσματα με αυτά του φυλλαδίου. Τέλος θέστε sub=8 και παρατηρείστε προσεκτικά τα αποτελέσματα.

Ερώτηση 3: Εξηγείστε τις τιμές των συχνοτήτων των ημιτονικών σημάτων που εμφανίζονται στα τελευταία 3 σχήματα που παράγει ο κώδικάς σας. Γράψτε την απάντησή σας στο αρχείο κειμένου lab4_nnnn.txt.

Υποβάλατε την εργασία σας

Αποθηκεύσατε τον τροποποιημένο κώδικα ως αρχείο M-file στο φάκελο εργασίας σας (My Documents\MATLAB). Χρησιμοποιήστε για το αρχείο το όνομα lab4_2_nnnnn.m, όπου nnnnn τα πέντε τελευταία νούμερα του αριθμού μητρώου σας και υποβάλετε την εργασία σας για βαθμολόγηση όπως περιγράφθηκε προηγουμένως στο Μέρος 1 της άσκησης.

Μέρος 3: Διαμόρφωση ΑΜ, DSB

Θα ασχοληθείτε τώρα με το παράδειγμα 2.1 της παραγράφου 2.2 του τεύχους εργαστηριακών ασκήσεων. Το παράδειγμα αυτό παρουσιάζει τη διαμόρφωση και αποδιαμόρφωση ενός σήματος DSB σε συνδυασμό με πύκνωση και αραίωση του πλέγματος δειγματοληψίας. Για την εκτέλεση του παραδείγματος 2.1, αντιγράψτε τον κώδικα από το εργαστηριακό τεύχος σε ένα καινούριο αρχείο Μ-file και αποθηκεύστε το στο φάκελο εργασίας σας (My Documents\MATLAB). Χρησιμοποιήστε για το αρχείο το όνομα lab4_3_nnnnn.m, όπου nnnnn τα πέντε τελευταία νούμερα του αριθμού μητρώου σας. Επίσης, κατεβάστε από την ιστοσελίδα του μαθήματος το αρχείο sima_lp.mat και ομοίως αποθηκεύστε το στο φάκελο εργασίας σας. Μελετείστε τον κώδικα για να κατανοήσετε τη λειτουργία του, εκτελέστε³ τον και παρατηρείστε με προσοχή τα αποτελέσματα.

³ Προσοχή: θα πρέπει να αντικαταστήσετε το 'FREQZ' με freqz προκειμένου να μην εμφανίζεται μήνυμα λάθους. Ασκηση 4

Ερώτηση 4: Μπορείτε να παράγετε το σήμα s με την εντολή s=interp (sima_lp, 4) αντί να κάνετε τη συνέλιξη της γραμμής 20 του κώδικα; Γράψτε την απάντησή σας στο αρχείο κειμένου lab4 nnnn.txt.

Με το σήμα s να παράγεται σε πιο πυκνό πλέγμα ως αποτέλεσμα παρεμβολής με τη βοήθεια της interp, υπολογίστε το αποδιαμορφωμένο σήμα (γραμμή 37 του κώδικα) ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της decimate στο διαμορφωμένο σήμα s_dsb_dm που υπολογίζεται στη γραμμή 30 του κώδικα.

Ερώτηση 5: Έχοντας κάνει τους υπολογισμούς με τη βοήθεια των συναρτήσεων interp και decimate κάποιες εντολές δεν χρειάζονται πλέον. Ποιος ήταν ο σκοπός αυτών των εντολών στον αρχικό κώδικα; Γράψτε την απάντησή σας στο αρχείο κειμένου lab4_nnnnn.txt αιτιολογώντας την επαρκώς.

Στη συνέχεια αφαιρέστε τις περιττές εντολές και επιβεβαιώστε την ορθή λειτουργία του κώδικα.

Υποβάλατε την εργασία σας

Αποθηκεύσατε την τελευταία εκδοχή του κώδικά σας ως αρχείο M-file στο φάκελο εργασίας σας (My Documents\MATLAB). Χρησιμοποιήστε για το αρχείο το όνομα lab4_3_nnnnn.m, όπου nnnnn τα πέντε τελευταία νούμερα του αριθμού μητρώου σας και υποβάλετε την εργασία σας για βαθμολόγηση όπως περιγράφθηκε προηγουμένως στο Μέρος 1 της άσκησης.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον κώδικα που παράγατε προηγουμένως για τη μελέτη σήματος ΑΜ. Απλώς αφαιρέσετε το σχόλιο από την εντολή που φαίνεται στη γραμμή 24 του παραδείγματος 2.1. Στη συνέχεια τρέξτε το αρχείο και παρατηρείστε τα αποτελέσματα. Η προσεκτική παρατήρηση του τελευταίου σχήματος που θα παραχθεί δείχνει ότι το αποδιαμορφωμένο σήμα ΑΜ δεν είναι παρόν στο διάγραμμα.

Ερώτηση 6: Εξηγείστε τι συμβαίνει και ποια επιπλέον διόρθωση πρέπει να γίνει στον κώδικα; Γράψτε την απάντησή σας στο αρχείο κειμένου lab4 nnnnn.txt.

Η φώραση του σήματος στο παράδειγμα γίνεται με τη μέθοδο της ομόδυνης αποδιαμόρφωσης. Όμως για σήματα ΑΜ ο συνήθης τρόπος είναι η χρήση του φωρατή περιβάλλουσας. Στο MATLAB για το σκοπό αυτό μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη συνάρτηση hilbert. Παρά το όνομά της, η συνάρτηση hilbert υπολογίζει το αναλυτικό σήμα, δηλαδή, επιστρέφει ένα μιγαδικό σήμα το πραγματικό μέρος του οποίου είναι τα αρχικά δεδομένα και το φανταστικό μέρος είναι ο μετασχηματισμός Hilbert αυτών. Η συνάρτηση hilbert είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τον υπολογισμό της περιβάλλουσας και φάσης ενός σήματος. Για περισσότερες λεπτομέρειες συμβουλευθείτε το help του MATLAB.

Τροποποιείστε τώρα τον κώδικά σας, ώστε το αποδιαμορφωμένο σήμα AM να προκύψει με τη βοήθεια της συνάρτησης hilbert.

Υποβάλατε την εργασία σας

Αποθηκεύσατε την τελευταία εκδοχή του κώδικά σας ως αρχείο M-file στο φάκελο εργασίας σας (My Documents\MATLAB). Χρησιμοποιήστε για το αρχείο το όνομα lab4_4_nnnnn.m, όπου nnnnn τα πέντε τελευταία νούμερα του αριθμού μητρώου σας και υποβάλετε την εργασία σας για βαθμολόγηση όπως περιγράφθηκε προηγουμένως στο Μέρος 1 της άσκησης.

Ασκηση 4 6

Ακ. Έτος 2011-12

Ολοκληρώστε την υποβολή των αρχείων

- 1. Υποβάλατε το αρχείο lab4 nnnnn.txt ακολουθώντας την προηγούμενη διαδικασία.
- 2. Εάν χρειαστεί μπορείτε να κάνετε διορθώσεις υποβάλλοντας εκ νέου τα διορθωμένα αρχεία.
- 3. Όταν είστε σίγουροι, προχωρήστε στην οριστικοποίηση κάνοντας κλικ στο κουμπί "Αποστολή για βαθμολόγηση" και απαντήστε καταφατικά στην ερώτηση που θα ακολουθήσει.

Άσκηση 4